

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

Сарбей Віталій Григорович

22 квітня 1999 р. раптово помер відомий український історик, заслужений діяч науки і техніки України, доктор історичних наук, професор, завідувачий відділом історії України XIX — початку XX ст. Інституту історії України НАН України Віталій Григорович Сарбей.

В. Г. Сарбей народився 30 січня 1928 р. у с. Янчекрак Василівського району Запорізької області в родині інтелігентів. У 1946 р. він вступив на історичний факультет Середньоазіатського державного університету (м. Ташкент), а потім продовжив навчання у Харківському державному університеті, який закінчив у 1951 р. з відзнакою. За направленням Міністерства освіти УРСР у 1951 — 1952 рр. працював учителем історії у сільських середніх школах Підбузького району Дрогобицької області, активно займався лекційною пропагандою серед місцевого населення. З 1953 по 1956 рр. навчався в аспірантурі Інституту історії АН УРСР, після закінчення якої назавжди пов'язав свою долю з цією академічною установою. В 1958 р. Віталій Григорович захистив кандидатську дисертацію, а у 1976 р. став доктором історичних наук.

У 1979 р. В. Г. Сарбей очолив відділ історії капіталізму (пізніше — історії України XIX — початку XX ст.), яким керував протягом 20 років.

Віталій Григорович є автором близько 1200 наукових праць з історії, історіографії та джерелознавства. Під його редакцією у світ вийшло понад 60 наукових і науково-популярних видань, він входив до редколегій 70 фундаментальних колективних праць з історії України. Монографії, брошури та статті В. Г. Сарбея добре відомі не лише в Україні, а й далеко за її межами. Крім висвітлення найважливіших процесів, подій і явищ в історії України XIX — початку XX ст., Віталій Григорович багато уваги приділяв показу ролі особи в історичному процесі. Він повернув з небуття багато забутих або викреслених з історії з кон'юнктурних міркувань персоналій.

В. Г. Сарбей багато зробив для виховання висококваліфікованих істориків, підготувавши 40 кандидатів і більше десятка докторів історичних наук, які працюють у вузах майже всіх областей України, а також за її межами: в Росії, Білорусі, США та Канаді. Особливо багато зробив В. Г. Сарбей для популяризації і пропаганди серед населення нашої держави історичних знань, підготовки шкільних підручників з історії України, навчальних посібників та хрестоматій, збереження національної історико-культурної спадщини. За це його було нагороджено Почесною грамотою Верховної Ради УРСР, медаллю А. С. Макаренка Міністерства освіти України, Республіканською премією Всеукраїнської спілки краєзнавців ім. Дмитра Яворницького, Почесними грамотами товариств "Знання" України та Вірменії. В. Г. Сарбей відзначався неймовірною працездатністю, високою ерудицією, науковою добросовісністю, принциповістю, громадською мужністю, людяністю і порядністю. Він був чудовим сім'янином, вірним другом і надійним товаришем.

З упевненістю можна сказати, що велика наукова спадщина В. Г. Сарбея ретельно вивчатиметься майбутніми істориками й історіографами. Пам'ять про Віталія Григоровича Сарбея завжди житиме в серцях його колег, учнів, усіх, хто знав цю чудову людину. На його пошану виданий збірник "Історіографічні дослідження в Україні" (К., 1999. — Вип. 9).